

ganz um Häerz leien. An do ass et net méi spéit wéi d'lescht Woch gewiescht, wou d'Regierung iwwert déi eenzel Pisten debättéiert huet. A mir wäerten am Ufank vum nächste Joer mat konkrete Piste kommen.

Et muss een awer och verstoen, dass, wann eng Etüd zéng Joer laang net gemaach ginn ass, elo säit engem Joer presentéiert ass, dass elo emol d'Gremien tëschent dem Finanzministère, dem Ëmweltministère, der Economie sech hu missen zesummesetzen, fir ze kucken, wéi mer hei geziilt weider Aktiounen kënnen setzen. An do hat ech lech et och an der Kommissioun schonn eng Kéier gesot, dass mer dorobber wäerten zrëckkommen.

Dat sollt een awer net isoléiert gesinn. Dat sollt ee gesinn am Kader vu Mobilitéétspoliticken, vun de Gesamtpoliticken am Beräich vum Bau, vun der Entwécklung vun der Landesplanung, vun der Energie, well Klimapolitické betreffen tatsächlech all Beräicher. An an alle Beräicher, dovun sinn ech iwwerzeugt, fanne mir all zesumme besser Léisunge fir eng besser Liewensqualitätéit.

Ech soen lech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Entschëllegt, Madamm Minister, den Här Kartheiser wollt eng Bemierkung maachen, eng Fro stellen.

► **Mme Carole Dieschbourg**, *Ministre de l'Environnement*.- Jo, eng Fro.

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Villmools Merci, Här President. An och e grouse Merci un d'Madamm Minister. Wann ech lech nolauscheren, ech appreciieren deen Enthusiasmus. Mä ech stelle mer ëmmer d'Fro: Wou stellt Dir lech eigentlech vir, datt an zéng, zwanzeg Joer Lëtzebuerg seng Energie soll hierkréien?

Dir ënnersträicht d'Bedeutung vun den alternativen Energien. Mir wëssen awer no deene Schätzungen, datt mer ongeféier e Potenzial vun 11% hunn. Mir hunn eng Politik géint d'Atomenergie. Dir hutt eis och elo gesot: „Mir si géint Kuelenenergie.“ A mir hunn Twinerg zougemaach, well et op Gas baséiert war.

Madamm Minister, bei 11% normaler erneuerbarer Energie, wou kommen déi 89% aner Energie hier?

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Oberweis huet d'Wuert.

► **M. Marcel Oberweis** (*CSV*).- Eng anescht gelagert Fro, déi stellen ech elo direkt. Madamm, Dir hutt mech interpelléiert, well Der vu Fidschi geschwat hutt. An Dir waart jo selwer do an Dir konnt feststellen, dass jo déi maximal Kopp do héchstens 1,2 m héich ass, wann ech gesinn, wéi dee Mieresspiegel do klëmmt. An Dir hutt mer gezielt, Dir wëllt eng Assurance maachen, fir d'Leit an hirer Heemecht ze beloussen. Elo hunn ech gelies gehat, d'Land Australien huet eng Offer gemaach gehat: Déi Länner, déi Leit vun deene Fidschi-Inselen a Mikronesien, déi kréien eng Chance, wa se mussen plënnere, da wäerte se an Australien eriwwegeholl ginn.

Also ech fäerten op alle Fall, wann ech nach e puer Joer méi all sollt ginn, da wäerten awer e puer Leit vun de mikroneseschen Inselen mussen plënnere, well den Niveau klëmmt ganz einfach. An eng Assurance vun hei déngt de Leit u sech net ganz vill.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- D'Madamm Minister, kuerz.

► **Mme Carole Dieschbourg**, *Ministre de l'Environnement*.- Ma ech kann lech soen, dass e groussen Deel vun Ärer Äntwert am Beräich vun der Effizienz läit. An dofir huet Lëtzebuerg sech permanent agesat, och um europäesche Plang, fir am Beräich vun der Energieeffizienz vill méi ze maachen, well mir sinn do nach laang net un der Limitt.

Zweetens, natierlech mussen mer bei den Erneierbare mat Partner zesummeschaffen. Dat maache mer och schonn haut. Mir kucken d'ailleurs och schonn no ganz konkrete Projeten. Den Henri Kox sëtzt hei: Réimech ass zesumme mat den däitschen Noperen amgaangen ze kucken. Ech selwer hunn am Naturpark e Projet lancéiert, zesumme mam Naturpark Möllerdall a mat däitschen Akteuren, fir energieautonom Gemengen. An d'ailleurs ass dat an de ländleche Gemengen de Fall a mir hunn hei Buergermeeschteren och sëtzen aus där Regioun, déi kënnen beweisen, dass si haut schonn zu engem gudden Deel - ech mengen, et ware 45% op där leschter Presentatioun - kënnen hir Energie selwer hierstellen.

Dat heescht, e Schlëssel wäert sinn: Effizienz, Erneierbarer, an dat iwwert déi nächst Jore forcéiert, an natierlech och international Zesummenaarbecht mat eisen Noperen an der Groussregioun, sou wéi mer et och haut schonn an der EU-Energieunioun maachen.

Zu Fidschi: Ech selwer war mer e Projet vun enger Ëmsiedlung vun enger Regioun ukucken. Do hu mer e Modellprojet gesinn, wéi ee kann op eng flott an einfach Aart a Weis Leit, déi an engem schwierge Gebitt waren, e bësse méi eranhuelen. Mir sollten net vergiessen, d'Fidschi-Inselen, dat si kleng Inselen, mä op der Haaptinsel hu mer och méi eng héich Erhiewung. An do war e Modellduerf, dat mer eis konnten ukucken.

Villes kann ee scho fir déi Leit verbesseren, déi haut schonn, vill méi oft wéi mir nach - also an Europa hu mer véiermol esou vill duerch Wiederextremer verursaacht Schied -, do mat Wiederextremer ze dinn hunn. Kee Mënsch, zumindest net déi, déi ech kennen, déi meescht wëllen hiert Land an hir Propriétéit net verlossen. Wa se also kënnen op darselwechter Insel eng Zukunft fannen, da sollt een hinnen do och hëllefen, dass se net all Kéiers, wann erëm e Wiederextrem ass, weinst total rudimentärem Material alles total zerstéiert hunn, an hinnen d'Méiglechkeet ginn, dass si hir Haiser esou bauen, dass se och méi widerfest sinn, wéi gesot, op deene Plazen, déi net direkt un der Küst op deenen Haaptinsele leien. Dat géif deene Leit sur place, déi haut scho wierklech betraff sinn, immens vill hëllefen.

Mir maachen dat natierlech net, mir als Lëtzebuerg, eleng. Mir hunn en Incubateur fir déi ganz kleng Inselstater do mat de Fidschi-Inselen op de Wee bruecht. Si sinn déi, déi elo scho konkret Modeller hunn. Mir sinn elo amgaangen, dee Projet auszueloten. Dat soll och en Assuranceberäich gi fir déi ganz Inselstater. An ech muss lech awer och parallel soen, dass aner Inselstater am Moment schonn amgaange sinn, mat Fidschi ze verhandelen, fir hir Leit och deelweis mat do op déi Gebidder ze bréngen, déi méi héich leien. Ënner anerem Kiribati ass do amgaangen, Demarchen ze maachen.

Dofir: Et ass net ëmmer alles schwaarz a wäiss. Mä wichteg ass, dass mer deene Leit, déi do haut konkret scho Problemer hunn, am Zeeche vun enger Solidaritéit och hëllefen, dass si do an hirem Heemechtsland och Chancen hunn, mat esou Extremen ëmzegoen. Mir wënschen eis dat jo och fir eis hei, dass mer méiglechst a Friden a Sécherheet kënnen liewen.

9. Message de M. le Président

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Kolleginnen, Kollegen, mir hunn de Mëtten d'Nouvelle kritt vum Doud vun eisem fréiere Kolleg a Frënd, dem Frunnes Maroldt. Eis Gedanke si bei him a virun allem och bei senger Famill. Mir wäerte senger an eiser nächster Sëtzung gebürend gedenken. Mir denken un e léiwe Kolleg. Merci.

(Respect d'une minute de silence)

Mir géifen da weiderfuere an eiser Sëtzung mam nächste Punkt vum Ordre du jour. Et ass de Projet de loi 7061, dee verschidden Ænnerungen um Code vun der Sécurité sociale virgesäit. D'Wuert huet elo direkt de Rapporteur, den honorabelen Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

10. 7061 - Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code de la sécurité sociale

Rapport de la Commission du Travail, de l'Emploi et de la Sécurité sociale

► **M. Georges Engel** (*LSAP*), *rapporteur*.- Här President, Dir Dammen an Dir Härën, den Haaptobjekt vum Projet de loi 7061 ass, den Zougang vun der Agence eSanté zu de perséinlechen Donnéeën vun de Patienten a Prestatairen ze regelen. An dat muss dann iwwer eng Ænnerung vum Artikel 60ter vum Code de la sécurité sociale geschéien. Et ass en zimlech technesch Gesetz.

Ech maachen e kleng Rapport: D'Agence eSanté ass geschaf ginn duerch e Gesetz de 17. Dezember 2010 am Kader vun der Gesondheitsreform a si huet als Missioun, de Gebrauch, den Echange an d'Deele vu wichtige Gesondheitsdossieren iwwer eng ofgesécherter elektronesch Plattform ze assureieren an den Dossier de soins partagé ze entwéckelen an auszubauen.

D'Agence eSanté huet am Oktober 2011 ugefaangen ze schaffen mat enger Gouvernance, déi alleguerten déi wichtige Akteure regroupéiert huet, nämlech de Santéministère, de Ministère de la Sécurité sociale, d'AMMD, d'Patientenverriedung, d'CNS, de Centre commun de la sécurité sociale, d'Federation vun de Prestatairen, d'Spideeler, d'Laboratoire an d'Apdikter. An an deem Kontext war déi gréisste Suerg d'Sécherheet vun den Donnéeën, d'Verhënnerung vun engem Missbrauch, an natierlech dann d'Risiken an d'Feeler esou wäit wéi méiglech auszuschléissen.

Den aktuellen Text awer vum Artikel 60ter am Code de la sécurité sociale, dee gesäit den Zougang zu de perséinlechen Donnéeën net explizitt vir. An duerfir sinn déi Ænnerungen an deem Gesetz och néideg. Den Zougang zu deene perséinlechen Donnéeën, dee muss kloer limitéiert sinn an e muss och proportional den Ziler ugepasst sinn, an dat alles am Respekt vun de Bestëmmungen an Ufuerderunge vun der Protection des données à caractère personnel.

Well den ursprénglechen Text vum Projet de loi den Zougang zu de perséinlechen Donnéeën net genuch agegrenzt huet, huet de Conseil d'État eng Opposition formelle gemaach. Effektiv sollt weider Detailler iwwer Règlement grand-ducal définéiert ginn, dat hu mer jo scho méi oft gehat, wat awer net konform zum Artikel 11 vun der Verfassung ass, dee beseet, dass all Ausnam vun der Protection de la vie privée muss iwwert d'Gesetz geregelt ginn. D'Amendementen hunn deem natierlech dunne och Rechnung gedroen. An esou konnt de Conseil d'État dann och seng Opposition formelle opheien.

Weider Elementer vun deem Projet de loi sinn, dass eng Rei vun Oublien nach redresséiert goufen. Verschidde Bestëmmunge vum Code de la sécurité sociale sinn un déi rezent legislativ Ænnerungen ugepasst ginn. An den Artikel 190 vum Code de la sécurité sociale gëtt no engem rezenten Uerteel vun der Cour constitutionnelle ugepasst, an dat am Zesummenhang mat dem Krankgeld an dem Ufank vun enger Invalidepensioun.

Dir hutt alleguerte mä Rapport écrit kritt. Do steet alles en tout détail dran. Ech ginn heimadder den Accord vun der LSAP-Fraktioun a soen lech Merci fir d'Nolauscheren.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Rapporteur. D'Wuert huet direkt den Här Jean-Marie Halsdorf.

Discussion générale

► **M. Jean-Marie Halsdorf** (*CSV*).- Merci, Här President. Zweek Wierder och zu deem éischter technesch Projet, well jo effektiv duerch d'Ænnerung vum Artikel 60ter déi elektronesch national Plattform, fir Donnéeën aus dem Gesondheitsberäich auszewiesselen oder ze echangéieren, opgestallt gëtt, fir méi effizient ze schaffen, awer no klore Spillregelen.

A wann ech dat soen, Här Minister, dann denken ech och éischters un dat, wat de Statsrot gesot huet als Opposition formelle, dee seet: „Et däreft keng Abusen do geschéien. Et muss ee soen, wat d'Objektiver sinn.“ Mä ech denken awer besonnesch do un den Dossier de soins partagé vun de Leit, vun eise Biergerinnen a Bierger. Do geet et drëm, déi néideg Garantien ze kréien, dass do net Unfug geschitt respektiv dass déi Donnéeën esou geréiert ginn, dass dee Kader, deen opgestallt gëtt, dass deen am Fong geholl eng Aart Bunker ass an dass, wat an deem Bunker elo ass, dann och esou geréiert gëtt.

An do ass et net kloer, wéi dat soll geréiert ginn. Ech drécke mech aus: Wann do Donnéeën dra sinn, ech huelen e Beispill, Dir hutt e jonke Mënsch, dee pisst mat zwielef Joer nach an d'Bett, kann ee bal soen, a mat 60 Joer huet deen da Prostatakriibs: Muss dann déi Donnée dovun, wou deen zwielef Joer hat, zum Beispill nach an deem Dossier dra sinn an Zukunft oder muss déi net dra sinn? Dat heescht, deen Dossier ass am Fong geholl éischter en Dossier d'échange wéi en Dossier de stockage.

Dat heescht, et muss een ëmmer kucken, et ass wéi bei engem Frigidaire: Wann ee Saachen dran huet, déi ofgelaf sinn, soll ee se eraushuelen. Dat heescht, dass een deen Dossier soll e bëssen à jour halen. Dat ass dat, wat fir mech wichteg ass. Duerfir wollt ech déi Beispiller huelen, an dat soll een och kucken.

Duerfir mengen ech, et wier ubruecht, an zwee Joer eng Evaluatioun ze maachen, oder an dräi Joer, fir ze kucken, wéi dee ganze Mechanismus gräift a wéi déi ganz Gestiou vun deem Dossier de soins partagé gemaach gëtt. Dat ass dee Wonsch, deen ech hunn.

Zum Schluss wëll ech nach dem Här Engel Merci soe fir säi gudde mëndlechen a schrëftleche Rapport. Merci. An ech bréngen natierlech den Accord vun der CSV.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Als Nächsten huet d'Wuert den Här Edy Mertens.

► **M. Edy Mertens** (*DP*).- Merci, Här President. Ech mengen, mir hu vollt Vertrauen, datt déi Donnéeën wäerte protégéiert ginn, Här Halsdorf. Ech wëll dem Här Engel villmools Merci soe fir säi gudde schrëftlechen a mëndleche Rapport an den Accord vun der demokratescher Fraktioun ginn. Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Villmools Merci, Här President. Ech wëllt e puer Froen dozou stellen. Natierlech begreisse mir als Gréng, datt déi ganz komplex Organisatioun vum Patientendossier an de Code de la sécurité sociale ageschriwwen gëtt an domat eng gesetzlech Basis kritt, nodeems jo d'Agence eSanté schonn zanter 2011 aktiv ass. A mir sinn och frou, wann de Règlement grand-ducal, dee jo nach aussteet, mat deene verschiddenen Ausféierungsmodalitéite gläich en place ass.

Wéi eng Volete geregelt ginn, huet de Rapporteur ganz gutt a sengem Rapport erkläert. Duerfir dem Georges Engel och e grouse Merci.

Ech wëllt awer haut dovun profitéieren, fir op d'Froestonn zrëckzekommen, déi de 7. Februar stattfonnt huet. Dir hutt eis deemools informéiert, Här Minister, datt bis zum Datum vum 7. Februar eng 23.000 Patientendossiere bestanen hunn, wat eppes iwwer 3% vun der Bevëlkerung ausmécht. Aert Zil war deemools, bis zum Joer 2018 80% vun der Populatioun an de System eranzekréien a weider Prestatairen dozou ze bewegen, eng Konventioun mat der Agence eSanté ofzeschléissen.

An deem Sënn wëllt ech lech haut froen, wéi héich d'Zuel mëttlerweil vun den elektronesch Patientendossiere läit an ob am Laf vun 2017 weider Dokteren oder gréisser Prestatairen dem System vun dem Dossier de soins partagé bägetruede sinn. Wat eis nämlech ze denke gëtt, ass, datt a villen anere Länner sech ganz schwéiergedoe gëtt mat der flächendeckender Aféierung vun den elektronesch Patientenakten an deelweis och mat hirer Gestiou.

Ech hunn dat e bësse recherchéiert. Et handelt sech hei net just ëm Länner, déi net genuch entwéckelt sinn an net déi néideg Mëttelen hunn, fir de System ze bezuelen, mä och ëm ganz héich entwéckelt Länner wéi Däitschland, Frankräich, Eisträich, d'Schwäiz, Italien, Spuenien, Groussbritannien an esou weider. Och do stécht wierklech den elektronesch Patientendossier an de Kannerschong a kennt eigentlech aus enger ganzer Rei vun Ursaachen net vum Fleck.

An e Land, wat an den internationale Statistiken nach guer net optaucht, ass Lëtzebuerg. Woubäi ech dovun ausginn, datt déi Etüden zu Lëtzebuerg nach net stattfonnt hunn, well mer eis momentan nach just an enger Pilotphas befannen.

Dobäi wëllt ech lech ebe just froen, wéi héich datt Dir d'Bereetschaft vun de Prestatairen an de Patienten zu Lëtzebuerg allgemeng aschätzt, fir dem System bäizetrieden a fir sech domat an d'Hänn vun der Agence eSanté ze beginn. Och wann déi perséinlech Date perfekt geschützt sinn an den Informatiouns Austausch bewisenermoossen eng grouss Plus-value duerstellt, sou menge mir, datt et wichteg ass, fir méi Sensibilisatioun ze bedreiwen an opzeklären, firwat datt et ebe wichteg ass, dem System bäizetrieden.

An dann eng aner Fro, déi mer um Häerz läit, ass déi, awéifern dese System kompatibel ka gi mat Systemer, déi am Ausland entwéckelt ginn, souwäit wéi dat da scho besteet. Mir sinn nämlech der Meenung, datt den Dossier de soins partagé net un de Grenze vu Lëtzebuerg däreft haltmaachen, ëmsou méi well eng ganz Rei vu Residenten sech am Ausland behandle loosse a vun de grenziwwerschreidende Patiententechter Gebrauch maachen.

Missen och déi Behandlungen am elektronesch Patientendossier berücksichtegt ginn? Mir menge jo. Ëmmerhi geet et jo drëms, Iwwerbehandlungen a geféierlech Wiesselwierkunge vu Medikamenter ze verhënneren an d'Effizienz vun der Prise en charge duerch eng gutt Koordinatioun an eng gutt Zesummenaarbecht vum gesamte Gesondheitssektor ze steigern, onofhängeg dovun, wou d'Behandlung stattfënn. Vlächent kéint Dir eis dozou e puer Informatiounen ginn, Här Minister.

Da géif ech och nach ënnerstëtzen, datt no zwee Joer eng Evaluatioun vum Fonctionnement wäert realiséiert ginn an déi néideg Upassung virgeholl ginn, falls dat dann néideg wier.

An domat ginn ech och den Accord vun der grénger Fraktioun.

Merci.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. An dann huet d'Wuert den Här Fernand Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Villmools Merci, Här President. Ech wëllt och domat ufänken, fir am Numm vun der ADR dem Här Engel Merci ze soe fir e ganz komplette mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Mir begrëissen de Prinzip vun deem Gesetz, géifen et also gär matstëmmen. Mir hunn awer zwou grouss Froen, déi eis dann dozou féieren, eis ze enthalen.

Déi éischt ass, datt mer trotz all deenen Assurancen, déi mer kritt hunn, net sécher sinn, datt wierklech souwuel d'Zuel vun den Informatiounen, déi an deen Dossier kommen, néideg ass, a mir sinn och net iwwerzeegt, datt de Schutz vun den Donnéeën ënner allen Ernstänn séchergestallt ass.

Déi zweet Iwwerleeung oder déi zweet grouss Fro, déi eis awer zweifele léisst, dat ass dat, wat d'Madamm Lorsché och elo gesot huet, nämlech d'Implikatiounen vun de Behandlungen am Ausland. Och dat ass an eisen Aen nach net genuch gekläert.

Mir wäerten also dëst Gesetz begleeten, interesséiert begleeten. Mir géifen et och begrëissen, wa mer kéinten eng Evaluatioun no enger gewëssener Zäit maachen. Awer zum ablécklechen Zäitpunkt wäerte mer eis enthalen.

Villmools Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och. A leschten ageschriwwene Riedner ass den Här Marc Baum.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Merci, Här President. Dat Gesetz, wat mer elo hei votéieren, de Rapporteur huet et zu Recht gesot, ass e ganz technesch. An dat, wat e bëssen erstaunlech um Gesetz ass, ass, datt dat Fortschrittlechst dorunner eigentlech déi zwee Amendementer sinn, déi an der Kommissioun entwéckelt gi sinn an déi elo an dat Gesetz kommen. Dat eent ass den Artikel 190 vum Code de la sécurité sociale, wou den Iwwergang vum Krankengeld an d'Invalidérent besser geregelt gëtt, och zur Satisfaktioun vun der Salariatskummer. An dat zweet, dat ass eigentlech d'Kärstéck, dat ass den Zougang zu den Donnéeën vun der Agence eSanté.

An der Debatt 2010 mengen ech, datt vun alle Bänken a vun alle Fraktiounen éischter Zoustëmmung komm ass zu deem Prinzip, well et am Interêt vum Patient, vum Patient senger Behandlung a vun der Santé publique ka sinn. Awer och schonn deemools ass, mengen ech, vu Verschiddenen drop opmierksam gemaach ginn, datt et e ganz sensibele Beräich ass, wou et ëm perséinlech Donnéeën geet, an datt d'Securitéit vun dem Émgang mat an der Transmissioun vun deenen Donnéeën en zentraalt Uleies misst sinn.

2011 huet d'Agence eSanté dunn ugefaange mat schaffen an 2015 - d'Madamm Lorsché huet et virdrun ernimmt - ass eigentlech eng Testphas oder eng Phase pilote ugaangen, wou - ech hat och nach eng kéier d'Froestonn gekuckt - ronn 23.000 Leit bis zu deem Moment matgemaach hunn.

Wann een awer elo dat Gesetz hei kuckt, kann ee sech awer d'Fro stellen, wat da fir déi Testphas d'Base légale war vun deenen Donnéeën, déi dee Moment recueilléiert gi sinn, well dat jo elo eréischt eigentlech iwwert d'Gesetz geregelt gëtt. An och do, muss ee soen, kann ee frou sinn, datt d'Salariatskummer... a virun allem de Statsrot eng Opposition formelle gemaach huet an datt déi Donnéeën vill méi streng oder den Zougang zu deenen Donnéeën elo vill méi streng geregelt ass, wéi d'Regierung dat am Ufank virgesinn hat, déi am Fong e méi oder manner generaliséierten Zougang zu den Donnéeën vun der Agence eSanté virgesinn hat. Deen ass elo limitéiert ginn.

Et bleiwen, wat den Dossier de soins partagé ugeet, awer och fir d'Zukunft nach wesentlech Froen op.

Am Mee 2018 wäert dat europäesch Date-schutzreglement a Kraaft trieden, wat d'application directe ass, och fir Lëtzebuerg. An dat gesäit a gewëssener Hisiicht e Paradigmewissel vir, wat den Dateschutz ugeet, nämlech vum Opt-out-Modell, datt een als Patient, an deem Fall wat d'Santé ugeet, d'Méiglechkeet huet, ausetrieden aus deem System, dat heescht, datt e ka refuséieren, datt seng Donnéeën partagéiert ginn, gesäit de Modell vum Reglement vun der Europäescher Unioun vir, datt et en Opt-in soll ginn. Dat heescht, datt de Patient wëssentlech a wëllentlech säin Accord ginn huet en connaissance de cause, fir kënnen do matzemaachen.

Dat Reglement, dat ass d'application directe, a wann dat bis am Mee a Kraaft trëtt, dann huet dat, mengen ech, ganz wesentlech Implikatiounen op d'Gesetzgebung, well bis elo an eiem Gesetz just déi Opt-out-Méiglechkeet virgesinn ass.

An do och d'Fro un de Minister: Et ass elo kierzlech e Règlement grand-ducal presentéiert ginn, wou och schonn éischt Reaktiounen drop komm sinn, notament vun der Salariatskummer, awer och, souwäit ech weess, vun der Dokteschassociatioun, déi ganz kritesch mat deem Règlement grand-ducal ëmginn, well se eben notament soen, datt déi Méiglechkeet vum Opt-in oder d'Obligatioun vum Opt-in an domadder d'Orientéierung un der neier europäescher Linn, net dra virgesinn ass.

D'Fro un d'Regierung oder un de Minister ass: Wéi gedenkt si oder wéi gedenkt de Minister domadder ëmzegoen a sech och konform ze setzen elo scho mat deenen Obligatiounen, déi am Mee 2018 op eis duerkommen?

Dëst gesot, Här President, ginn ech awer den Accord vun der Lénk Fraktioun.

Merci.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och. An d'Wuert huet elo den Här Sozialminister.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Romain Schneider**, *Ministre de la Sécurité sociale*.- Merci bien, Här President. Och vu menger Sait e grouse Merci un de Rapporteur fir engersäits säi mëndlechen, virun allem awer och dee schrëftleche Rapport, deen e gemaach huet, da virun allem awer och der zoustänneger Chamberskommissioun fir hir ganz effektiv Aarbecht, déi gemaach gouf. Ech mengen, et waren ëmmer ganz vill Interventiounen vun deenen eenzelne Fraktiounen an et gouf hei schonn drop higewisen, datt mer och opgrond vun deenen Diskussiounen, opgrond virun allem awer och vun den Avisen engersäits vum Statsrot, awer och vun anere Chamberen Amendementer gemaach hunn, och eng Rei Präzisatiounen an deem Text virgeholl hunn.

Et geet och e bëssen an deem Projet elo ënner - de Rapporteur huet et zwar gesot -, datt selbstverständlech eent vun den Häerzstécker d'Agence eSanté ass, ma datt derniewent awer och eng ganz Rei vun technesch - et ass richtig - Adaptatiounen sinn, souwuel wat engersäits d'Gesondheetskeess betrëfft wéi den Unfall wéi awer och d'Pensiounsversécherungen, wat virun allem technesch Adaptatiounen sinn, déi sech engersäits aus der Praxiserausgestallt hunn, mä déi virun allem awer och eng administrativ Vereinfachung fir d'Assuréeën duerstellen.

Och dat ass eppes, sécher well et grad en technesch Dossier ass, wat ganz dacks vergiess gëtt. Et soll een et hei awer ernimmen, well mer virun allem och ëmmer probéieren an der Regierung, mä ech mengen och Dir als Parlament, Gesetzer ze maachen, déi Saache verbessern, déi Saachen an der Praxis verbessern. Hei si kleng technesch Adaptatiounen an deene Beräicher. Dofir wollt ech awer nach eng kéier drop hiweisen, datt och dëst Gesetz wichteg ass, fir gestëmmt ze ginn, fir virun allem och hei den Assuréeën an den eenzelne Beräicher konkret kënnen virunzehëllefen.

De Punkt, deen dann hei méi konkret ugeschwat gouf, ass dee vun der Agence eSanté an hei virun allem vun deem ganze Volet iwwert d'Donnéeën respektiv vun dem Zougang zu den Donnéeën, gewosst, datt dëst Gesetz jo net d'Missioun vun der Agence eSanté elo definéiert - dat gëtt an engem Projet à part gemaach -, gewosst och, datt d'Reglement, dat hei ugeschwat gouf, an der Tëschenzäit elaboréiert ass - an ech mengen, virun allem den Här Baum ass zum Schluss drop agaangen - an datt schonn opgrond vun deem Reglement eng Rei Kriticken erakommen.

Dëst Reglement ass de Moment eragaange bei de Conseil d'État, deen amgaangen ass, et ze kucken. An an deem Moment, wou mer do d'Remarquë vum Conseil d'État, virun allem och op d'Kompatibilitéit par rapport zu eenzelne Gesetzer respektiv zur Constitutioun, kënnen zrëckkréien, wäerte mer dat natierlech och analyséieren a gegebenenfalls dann amendéieren.

Ech mengen, et ass eng Propos, déi huet misse geholl ginn, fir virun allem och virunzekommen an deem Dossier. Ech spiere bei jiddwerengem, datt virun allem och no enger Zäit vun Ulaφphas, enger Testphas, déi een huet, déi jo och, mengen ech, esou opgrond vun deem, wat getest gouf, protegéiert war vun enger Autorisiatioun vun der Commission nationale de la protection des données... Mir hate jo do d'Autorisatioun, fir virun allem och am Kader vun deenen Akteuren, déi iwwert de Médecin référent ageschriwwen sinn, kënnen dës Testphas ze maachen.

An der Tëschenzäit sinn niewent deenen 23.000 4.000 Volontairen derbäikomm. D'Agence eSanté huet selwer en Appell gemaach un 10.000 Assuréeën hei zu Lëtzebuerg, doriwwer eraus u 14.000 Assuréeën an der Grande Région, fir och kënnen mat dru bedeelegt ze sinn. Also och dee Reservoir ass do an där zweeter Testphas. An et ass ganz kloer, datt elo all déi „technesch Bobboen“, soen ech emol esou, déi nach do sinn, kënnen ausgemäert ginn an datt effektiv dee ganze System elo operationell ass.

Sécher läit mir an der ganzer Regierung, mengen ech, wéi lech och, natierlech d'Vertraulichkeet vun den Donnéeën um Häerz. Dat ass ganz wichteg, datt mer eng grouss Protektioun vun den Donnéeën hunn, déi ganz sensibel sinn, déi awer kënnen hëllefen - an dat hunn ech och erausgespuert, datt dat eng grouss Chance ka sinn, fir awer och virun allem dem Patient, soen ech emol esou, an deem Moment kënnen ganz schnell ze hëllefen -, wann effektiv och déi eenzel Intervenantë kënnen direkt Accès hunn op dee ganzen Historique respektiv déi ganz Contrainten, déi e Patient, déi en Assuré a verschiddene Beräicher huet.

Mä et ass ganz kloer, datt mer virun allem bei der Ëmsetzung mussen de richtige Kader setzen. Et gouf hei vun der Kompatibilitéit och geschwat vun den Donnéeën zum Ausland, zur Groussregioun. Sécher ginn et do aner Systemer. Et muss ee kucken, wéi een déi technesch ka mat iwwerschniden, gewosst, datt eng ganz Rei vun Assuréeën natierlech Frontaliere bei eis sinn, déi natierlech och vu béide Länner oder méi Länner profitéieren. Awer och international ass et wichteg, wann eng kéier een am Ausland ass, datt och do den Zougang ka sinn.

Ech muss soen, datt d'Prestataire eigentlech e ganz offens Ouer weisen, fir hei kënnen matzemaachen. Mir hunn der ganz vill, déi sech ëmmer erëm nei aloggen, fir och kënnen hei an deem Réseau mat derbäi ze sinn. An dofir mengen ech, datt dat heiten en éischte Schrëtt ass. An a Saache Missiounen vun der Agence eSanté gëtt dat ganz kloer an engem Projet à part definéiert. An de Règlement grand-ducal mécht eng ganz Rei vu Sécherheetsmoossnamen, fir virun allem och dee Kader ze setzen, deen och d'Chamber hei de Mëtteg gefrot huet.

Ech kommen dann zrëck op dese Gesetzestext a soen nach eng kéier Merci fir déi grouss Ënnerstëtzung hei am Parlament par rapport zu deem Gesetzesprojet, deen niewent den technesch Adaptatiounen och dese Volet beinhaltet.

Merci bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Minister.

Mir géifen dann zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7061 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7061 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen.

An d'Ofstëmmung ass eriwwer: 57-mol Jo, 3 Enthaltungen. Domat ass de Projet de loi 7061 ugehall.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers (par Mme Martine Mergen), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel (par M. Roger Negri), Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferdig, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Céline Hemmen (par M. Alex Bodry) et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Eddy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler);

MM. Claude Adam, Gérard Anzia (par Mme Josée Lorsché), Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter (par M. Claude Adam) et M. Roberto Traversini;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen (par M. Fernand Kartheiser), Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ass d'Chamber d'accord, fir d'Dispens vum zweete Vott unzefroen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mir géifen zum nächste Projet iwwergoen. Dat ass de Projet 7150, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert déi International Schoul zu Déifferdeng. An de Rapporteur, den honorabelen Här Lex Delles, huet d'Wuert.

11. 7150 - Projet de loi portant modification de la loi du 26 février 2016 portant création d'une école internationale publique à Differdange

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

► **M. Lex Delles** (*DP*), *rapporteur*.- Merci villmools, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, viru bal zwee Joer hu mer hei am Haus iwwert d'Aféierung vun enger éischter effentlecher Internationaler Schoul zu Déifferdeng ofgestëmmt. Erlaabt mer dofir, éier ech lech elo dowéinst déi verschidde Punkte vun deem Projet de loi wäert opzielen, nach eng kéier d'Beweggrënn vun deem Projet vu virun zwee Joer ze erklären.

D'Haaptzil war et nämlech zu där Zäit an et ass haut iwwregens nach ëmmer esou, fir d'Schouloffter hei am Land ze diversifiéieren. Mir wëssen et alleguerten: Eis Schülerpopulatioun zeechent sech doduerch aus, dass se ëmmer méi heterogen gëtt. Dofir brauche mir Schoulen, déi deem och Rechnung droen. Wéi huet et am Kader vun der Lycéesreform geheescht: „Mir brauche Schoulen, déi sech den Talenter vun de Schüler upassen an net ëmgedrëit.“

Här President, wann ech d'Chiffere kucken, muss ech soen, dass déi Schouloffter Affer vun hirem eegenen Erfolleg ginn ass. Wéi d'Schoul hir Diere fir d'Rentrée 2016-2017 opgemaach huet, waren eng 140 Schüler an deene verschiddene Coursen ageschriwwen. Dëst Joer si mer scho bei 500 Schüler vun 42 verschiddenen Nationalitéiten. Den Trend weist kloer no uewen an dofir muss d'Offer also wéi gesot och zouhuelen.

Dat gëtt elo och mat deem Projet de loi gemaach. Et ginn am Ganze véier Kärpunkten, op déi ech elo a menger Interventioun wëll agoen.

Éischtens wäert d'International Schoul vun Déifferdeng eng Extensioun kréien. Dës Extensioun bleift am Süde vum Land. Et geet op Esch-Uelzecht, genau gesot an d'Hal Victor-Hugo, déi den Ament nach fräi steet.

► **Plusieurs voix**.- D'Schoul, net d'Hal.

► **M. Lex Delles** (*DP*), *rapporteur*.- D'Schoul, pardon, d'Schoul, jo.

Dat pädagogescht Konzept, ëm dat et elo geet, wäert awer natierlech och hei dat nämlech bleiwe wéi zu Déifferdeng. Et ass a bleift eng international Schoul fir jiddwereen, déi och op ass fir all Lëtzeburger oder Netlëtzeburger a virun allem, déi fir jiddwereen och gratis ass. Si ass public.

De Melange vu verschiddene Kulturen an Nationalitéiten, dat ass de Sënn vun där heite Schoul. A wa mer scho bei der Lëtzeburger Sprooch sinn, muss och erwänt ginn, dass d'Lëtzeburgeresch obligatoresch an där Schoul ass. All Kanner ginn also och un d'Lëtzeburgeresch Sprooch erugefouert, dëst fir hinnen eng Integratioun an eis Gesellschaft ze erliichteren.

► **Une voix**.- Dat steet awer néierens.

► **M. Lex Delles** (*DP*), *rapporteur*.- Awer et gëtt esou gemaach. Dat geet bekanntlecherweis am beschten och mat der Sprooch.

Eng logesch Konsequenz ass natierlech, dass d'Schoul dann och elo en aneren Numm kritt. Aus „École internationale à Differdange“ gëtt „École internationale Differdange et Esch-sur-Alzette“. Ech mengen, dat muss ech net weider erklären, dat erkläert sech vum selwen.

(Interruptions)

Déifferdeng ass vir.

En zweete ganz wichtige Punkt ass, dass eng däitschsproocheg Sektoun agefouert wäert ginn, nach eng Moosnam, déi enger wuessender Demande Rechnung dréit. Sou kënnen déi germanofon Schüler also hir Schoul op Däitsch maachen, mussen awer natierlech dann och eng zweet Sprooch wielen, wéi zum Beispill Franséisch oder Englesch. Si kënnen dann net linguistesche Fächer, déi am normale System ab dem Lycée op Franséisch sinn, wéi Mathé oder d'Sciencen, op Däitsch auswielen.

Well d'Demande bei der englescher a franséischer Sektoun ëmmer méi grouss gëtt, gëllt et also, d'Offer vun internationale Klassen am Süden ëmmer méi auszubauen. An dozou gehéiert eben och, déi däitsch Sprooch unze-